

Úvahy o úlohe šťastia v hre scrabble – 2. časť

V tejto časti sa budem naďalej venovať analýze výsledkov partií, kde mal jeden hráč oba žolíky a ten druhý žiaden, avšak začnem trochu inak. Priamych reakcií sa mi síce zatiaľ veľa nedostalo, ale náznaky sú také, že ľudia si naďalej myslia, že šťastie v scrabble hrá dôležitú, ba až rozhodujúcu úlohu. Ak by to bolo naozaj tak, predkladám nasledovnú úvahu: Pri priemernom počte 30 účastníkov na 1 turnaj (toto som nepočítal, je to len odhad) by to znamenalo, že každý hráč, ktorý sa zúčastnil približne tých 30 turnajov, čiže odohral aspoň 210 turnajových partií, by už mal mať na konte priemerne jedno turnajové víťazstvo. Avšak len zbežný pohľad na doterajšie výsledky (v tomto nám najlepšie posluži tzv. Zlatá tabuľka) nám prezradí, že to je úplne inak. Zhrniem to tak, že platí **Paretovo pravidlo** (autorom ktorého je Alfredo Pareto, taliansky ekonóm a sociológ), ktoré už aplikované na túto konkrétnu situáciu znie takto: **80% turnajov vyhralo 20% hráčov**. Ak sa na to pozrieme podrobnejšie, tak zistíme, že doteraz (po KT v Bardejove, ktorý sa konal 30.5.2015) bolo odohraných 175 turnajov. 80% z tohto počtu je 140 turnajov. Ak zrátame dokopy víťazné turnaje najúspešnejších hráčov, tak zistíme, že 140 turnajových triumfov má na konte dohromady presne 20 hráčov. Ak rátame, že aktívnych hráčov je zhruba stovka, máme tu presne Paretových 20%, a to vieme, že celkový počet hráčov, ktorí sa kedy zúčastnili turnaja, je ešte výrazne vyšší ako 100. Odpoveď na otázku, prečo je to tak, presahuje možnosti tohto článku (aj keď čo-to sa mi snáď podarí aspoň naznačiť). Ak však uznáte, že to nie je žiadna náhodička, tak tieto články splnili svoje poslanie. ☺

Vráťme sa teraz k pôvodnej téme. Od napísania prvého článku boli odohrané ďalšie 2 turnaje, a to v Košiciach a v Bardejove. Po pridaní ich výsledkov som dostal nasledovný súhrn:

Súčet	569 149	142 071	203	132	128 315	566 565
Priemer	1704	425	61%	39%	384	1696

Z odohraných 334 partií získali hráči s 2 žolíkmi 202,5 bodov (61%) a hráči s 0 žolíkmi 131,5 bodov (39%). Vidíme teda, že pomer sa výrazne nezmenil, naďalej je to okolo 6:4. Priemerné skóre z týchto hier je 425:384, čo predstavuje tiež len minimálnu zmenu oproti stavu po turnaji v Prešove (vtedy to bolo 427:389).

Predpokladám, že každého bude zaujímať, ako si v týchto prípadoch počínal on sám, ak si teda nevediete dajaké podrobné štatistiky vlastných výkonov. Úplný prehľad však kvôli veľkému rozsahu zverejňovať nebudem, sústredím sa teraz len na tie najzaujímavejšie (aspoň pre mňa) údaje. Z analyzovaných 6 turnajov mal doteraz najčastejšie výhodu 2 žolíkov Ivan Pastucha (14x), ktorú zužitkoval na zisk 12 bodov (86%). Nasleduje Soňa Jacková s 13 partiami s 2 žolíkmi (4,5 b; 35%), 12x vytiahli oboch žolíkov z mieška Rudo Kooijman (7 b; 58%) a Trudy Vilner (8 b; 67%). S pozoruhodnou 100% úspešnosťou pretavili výhodu 2

žolíkov do víťazstva Eva Zahradníková (7x), Jaro Vernarský (5x) a Marcel Makovník (4x), z menšieho počtu partií sa to podarilo ešte aj ďalším hráčom. Vynikajúcu efektivitu (aspoň 80% pri aspoň 6 partiách) dosiahli aj Majo Šimko (5 b / 6 partií; 83%), Šnábelovci Sylvia (6/7; 86%) a Vilo (8/10; 80%) a Erika Tomková (8/10; 80%).

Nevýhode 0 žolíkov čelil najčastejšie pomerne prekvapujúco Jožo Poremba (14x, získal 7 b, t.j. 50%). Nasledujú dvaja hráči, čo boli v takejto situácii 11x: Slavo Kohútik (5,5 b; 50%) a Iveta Zaťovičová (3,5 b; 32%). Najlepšiu efektivitu (nad 70% pri aspoň 6 partiách) predviedli Mirka Janikovičová (4,5/6; 75%), Peter Matejovie (5/7; 71%) a Miro Vaňo (5/7; 71%), pričom je zaujímavé, že Miro má dokonca lepšiu percentuálnu bilanciu s 0 žolíkami ako s dvoma a Mirka rovnakú.

Aj naďalej ma zaujímali výsledky pri rôznych rozdieloch v SCRELO, ale skúmal som najprv, aké výsledky vyšli pri rôznych súčtoch SCRELO. Zostavil som nasledovnú tabuľku:

súčet SCRELO	Počet	Priemer			
	partií	body 1	výsledok 1	výsledok 2	body 2
do 3000	7	378	29%	71%	356
3000-3099	26	402	67%	33%	335
3100-3199	44	392	50%	50%	380
3200-3299	43	418	67%	33%	365
3300-3399	35	427	63%	37%	385
3400-3499	55	430	56%	44%	387
3500-3599	51	445	66%	34%	393
3600-3699	44	444	61%	39%	412
3700-3799	25	448	64%	36%	403
3800 a viac	5	425	60%	40%	419

Najzaujímavejšie výsledky sú pre mňa v prvých 3 a v posledných 3 intervaloch, kde sa stretli hráči s približne rovnakou výkonnosťou: v prvých 3 tí s najnižším a v posledných 3 naopak s najvyšším ratingom. V intervaloch uprostred sa síce tiež mohli stretnúť dvaja vyrovnaní hráči, ale rovnako tak aj hráči veľmi nevyrovnaní, s veľkým rozdielom ratingov. Každopádne moje pozorovania sú tieto:

- V prvých 3 intervaloch je vplyv 2 žolíkov u 1 hráča na výsledok partie zanedbateľný, resp. úplne nepredvídateľný: v každom vyšiel výrazne iný výsledok. Naopak, v posledných 3 intervaloch je tento vplyv výrazný a stabilný: 60-64% bodov získali hráči s výhodou 2 žolíkov.
- Priemerný počet bodov jasne koreluje so stúpajúcim ratingom. Inak povedané: silnejší hráči dávajú priemerne viac bodov 😊, a to v oboch prípadoch, s 2 žolíkami aj bez nich.

Podobným spôsobom som zanalyzoval výsledky pri zohľadnení rozdielu ratingov. Zostavil som nasledovnú tabuľku:

rozdiel SCORELO	Počet	Priemer			
	partii	body 1	výsledok 1	výsledok 2	body 2
menej ako -350	2	356	0%	100%	446
od -350 do -249	22	391	48%	52%	418
od -250 do -149	57	382	31%	69%	410
od -150 do -49	58	404	39%	61%	407
od -50 do 49	41	432	66%	34%	388
od 50 do 149	67	445	79%	21%	370
od 150 do 249	62	449	76%	24%	360
od 250 do 349	21	494	100%	0%	327
nad 350	4	464	100%	0%	341

V prvom a v poslednom intervale nie je zo štatistického hľadiska významný počet partii, ale chcel som v duchu predchádzajúceho článku analyzovať odstupy po 100 bodov ratingu a brať do úvahy všetky partie. Moje pozorovania sú nasledovné:

- V intervale s vyrovnanými hráčmi (rozdiel ratingov od -50 do 49) je úspešnosť hráčov s 2 žolíkmi veľmi podobná tej celkovej (66% oproti 61%);
- Korelácia hráčskej sily a priemerného počtu bodov, ako aj priemerného výsledku je opäť zjavná, so zaujímavou anomáliou v 2. intervale. Na výsledky z tohto intervalu som sa pozrel podrobnejšie a vôbec ma neprekvapilo, že z 10,5 získaných bodov z 22 partii získali „začiatocníci“ Erika Likavcová 3 body a Ján Milan 2 body.
- Keď porovnáваме „korešpondujúce“ intervaly (podfarbené rovnakým odtieňom modrej), tak zistíme, že silnejší hráči si ťahajú 2 žolíkov o čosi častejšie. Či je to tým, že kladú dlhšie slová a majú tak väčšiu šancu žolíky „nájsť“, alebo tak robia cielene počas hry, keď vidia, že žolíky ešte „nešli“, alebo je to len náhoda, to ponechám na vaše vlastné uváženie.

Ak som vás ešte stále nepresvedčil, že výsledky hry zvanej scrabble do značnej miery nie sú náhodné, ale s pravdepodobnosťou, ktorá sa dá dosť exaktne určiť, vyhrá lepší hráč, tak skúste vy mňa presvedčiť o opakoch ☺. Ale pozor, prístupný som najmä argumentom, ktoré sú založené na faktoch. Som ochotný akceptovať, že ľudia nie sú stroje, štatistické výsledky sa dajú interpretovať rôznymi spôsobmi aj to, že niekomu sa nedarí preto, že sa zle vyspal alebo je na tom z rôznych príčin psychicky nie najlepšie a má problém sa sústrediť na hru, ale ďalekosiahle závery z toho vyvodzovať nebudem. Avšak argumenty typu, že 2 žolíky dávajú pri vyrovnaných súperoch zhruba 60% šancu na víťazstvo v partii, alebo že turnaj organizovaný SSS ešte nikdy alebo už x rokov nevyhral hráč s ratingom povedzme nižším ako 1500, znejú mojej racionalistickej náture presvedčivejšie. ☺